

Förordning om inre säkerhetsfonden

2017/18:FPM143

Justitiedepartementet

2018-07-18

Dokumentbeteckning

KOM (2018) 472

Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av fonden för inre säkerhet

Sammanfattning

Inre säkerhetsfonden (fortsättningsvis ISF) är en del i kommissionens fondpaket för rättsliga och inrikes frågor för budgetperioden 2021-2027. Fonden föreslås omfatta totalt 2,2 miljarder euro, vilket är en ökning jämfört med anslaget för den motsvarande fonden under innevarande budgetperiod, där anslaget är 1,2 miljarder euro. ISF föreslås omfatta tre prioriterade områden; bekämpning av terrorism och radikaliserings, bekämpning av grov organiserad brottslighet samt av cyberbrottslighet. Cirka 60% av fondens medel ska distribueras direkt till medlemsstaterna enligt en särskild fördelningsnyckel och administreras av resp. medlemsstat behörigen utsedda myndighet. Cirka 40% förs till en s.k. tematisk funktion som administreras direkt av kommissionen. Den tematiska funktionen ska vara förbehållen tre områden; specifika åtgärder, gemensamma EU-åtgärder och akut stöd.

Huvudregeln för ISF är medfinansiering, dvs. att fondens medel ska användas som delfinansiering av nationella och gränsöverskridande projekt. Endast i undantag är full ISF-finansiering tillåten. Medlemsstaterna ska årligen återrapportera till kommissionen om hur medlen använts och vilka projekt som planeras.

Regeringen anser generellt att en kraftigt minskad EU-budget när Storbritannien lämnar och en stabiliserad EU-avgift ska vara vägledande för övriga budgetpåverkande förhandlingar inom ramen för nästa fleråriga budgetram, MFF. Inom ramen för en sådan restriktiv budgetram bör dock ISF prioriteras.

1.1 Ärendets bakgrund

Inför budgetperioden 2014-2020 inrättades för första gången inre säkerhetsfonden (ISF). Anslaget för budgetperioden bestämdes då till cirka 1,2 miljarder euro räknat i 2018 års priser. Fondens mål och syften, såsom bekämpning av terrorism och av grov gränsöverskridande brottslighet, är högt prioriterade på såväl EU-nivå som för Sverige. Av det skälet valde kommissionen att förlänga mandatet för ISF och att öka anslaget storlek.

1.2 Förslagets innehåll

Allmänt

Inre säkerhetsfonden (ISF) har verkat under innevarande budgetperiod och förslaget är att den ska fortsätta även för perioden 2021-2027 och även ges en kraftig anslagsökning. Cirka 60% av medlen fördelas till medlemsstaterna enligt en särskild fördelningsnyckel. Återstoden behålls av kommissionen och administreras i en s.k. tematisk funktion. I denna funktion får medlen endast användas för specifika åtgärder, unionsåtgärder och i akuta situationer.

Medelsfördelning

Enligt förslaget ska cirka 60% av medlen överföras till medlemsstaterna som via särskilt utsedda nationella myndigheter ska förvalta och fördela resurserna till godkända projekt. Medlen ska i första hand användas till tre prioriterade områden; bekämpning av terrorism och radikaliserings, bekämpning av grov och organiserad brottslighet samt av cyberbrottslighet. För Sveriges del är Polismyndigheten ansvarig administrativ myndighet.

Resterande del av fondens medel, cirka 40%, hanteras av kommissionen i en s.k. tematisk funktion. Inom den funktionen ska medlen användas till 1) särskilda åtgärder, t.ex. som extra resurser i pågående projekt eller öronmärkta för genomförandet av målen i ISF, 2) åtgärder på unionsnivå samt 3) för akut stöd.

Administration och behöriga mottagare

Förvaltningen av fondens medel kan ske på tre sätt, nämligen genom; 1) *delad förvaltning*, som innebär att medlemsstaterna ges delegation att själva distribuera medel till godkända projekt, 2) *indirekt förvaltning*, där t.ex. en EU-myndighet, såsom Frontex, får delegation av kommissionen att hantera

en viss pott inom ramen för sin verksamhet, samt 3) *direkt förvaltning*, där kommissionen själv hanterar ansökningar och beviljar medel.

2017/18:FPM143

Behöriga mottagare av medel från fonden är myndigheter i medlemsstaterna, i vissa angivna tredje länder samt berörda EU-myndigheter. Dessutom kan rättsliga personer eller konsortier under vissa omständigheter få rätt att motta medel. Enskilda personer får inte vara mottagare.

Utvärdering och återrapportering

Kommissionen ska genomföra en halvtidsutvärdering av mål och resultat med fondens i enlighet med förordningen för gemensamma bestämmelser, (KOM (2018) 375 slutlig). Medlemsstaterna ska i februari varje år översända en aktivitetsrapport till kommissionen med uppgifter bland annat om hur programmen genomförs, samverkan med andra myndigheter och andra EU-fonder samt hur resultaten kommuniceras och publiceras.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De regler som gäller för hanteringen av ISF är i kraft sedan år 2014 och bedöms i princip fortsätta gälla på samma sätt som tidigare under nästa budgetperiod. Förslaget får därför inte någon större effekt på det svenska regelverket. De bestämmelser som gäller för hanteringen av ISF finns i förordningen (2016:10) om förvaltning av fonden för inre säkerhet. Förordningen gäller för förvaltningen av fonden för hantering av det nationella programmet för innevarande period, år 2014-2020. Vissa justeringar kommer att behövas för att den ska gälla även för den kommande budgetperioden.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

För budgetära konsekvenser av förslaget till flerårig budgetram för EU 2021-2027 som helhet se faktapromemoria 2017/18:FPM99. Anslaget till ISF föreslås öka jämfört med innevarande budgetperiod, från cirka 1,2 miljarder euro till 2,2 miljarder euro räknat i 2018 års priser. Det innebär utgifter för statens budget på cirka 880 miljoner kronor som belastar UO27 EU-avgiften. Eftersom huvudregeln för ISF-medel är 75% finansiering innebär en större svensk pott i ISF också större svenskt bidrag, även om det i vissa fall kan vara mindre än 25%. I första hand kommer den svenska medfinansieringen att hanteras inom Polismyndighetens anslag.

Av kommissionens konsekvensanalys, Impact Assessment SWD (2018) 347, framgår att ISF, tillsammans med några andra fonder, är högsta prioritet på politikområdet för rättsliga och inrikes frågor. Kommissionen föreslår därför en kraftig nivåhöjning för dessa fonder jämfört med tidigare. Samtidigt medges att fonderna haft vissa effektivitetsproblem. För att komma till rätta

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser generellt att en kraftigt minskad EU-budget när Storbritannien lämnar och en stabiliserad EU-avgift ska vara vägledande för budgetpåverkande förhandlingar inom ramen för det fleråriga budgetprogrammet, MFF. Det gäller samtliga utgiftsprogram. Samtidigt hör bekämpning av grov brottslighet och terrorism inte bara till EU:s utan även till Sveriges prioriteringar. Inom en restriktiv budgetram i övrigt anser regeringen därför att ISF bör prioriteras. Regeringen avser dock ifrågasätta storleksordningen på kommissionens förslag till ökning av programmet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

F.n. inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

F.n. inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artiklarna 82(1), 84 och 87(2) i fördraget om europeiska unionens funktionssätt, FEUF.

Förslaget ska antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet med stöd av artikel 294 FEUF. Europaparlamentet deltar i förfarandet såsom medbeslutande. Frågan kräver kvalificerad majoritet i ministerrådet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Av förslaget framgår att kommissionen tagit hänsyn till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Bekämpning av terrorism och grov gränsöverskridande brottslighet kan inte hanteras på ett effektivt sätt av en enskild medlemsstat. Möjligheterna att genom ISF finansiera t.ex.

gemensamma utredningar, gränsöverskridande samarbete och pooling av resurser är helt nödvändiga för att nå en effektiv brottsbekämpningsnivå. ISFs mål stämmer också helt överens med målen i avdelning V i EU-fördraget.

Regeringen delar kommissionens analys och synpunkter.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förhandlingarna i rådet förväntas inledas under sommaren eller hösten 2018. Det är f.n. oklart när förhandlingarna kan vara avslutade. Efter beslut i rådet kommer s.k. trilogförhandlingar mellan Europaparlamentet, kommissionen och rådet att vidta innan förordningen slutligen kan antas.

4.2 Fackuttryck/termer

ISF – Fonden för inre säkerhet (Internal Security Fund)

MFF – EU:s fleråriga budgetprogram (Multiannual Financial Framework)